

РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо порядку реалізації вимог 2³ підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України, внесеного згідно із Законом України від 4 грудня 2020 року № 1072-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»

1. Порядок оформлення, подання платниками заяв для участі у процедурі, визначеній пунктом 2³, та їх розгляду податковим органом

1.1 Щодо платників податків, які мають право на участь у процедурі, визначеній пунктом 2³

Положення пункту 2³ не застосовується щодо:

великих платників податків, що відповідають критеріям, визначеним підпунктом 14.1.24 пункту 14.1 статті 14 Кодексу;

осіб, на яких поширюються судові процедури, визначені Кодексом України з процедур банкрутства;

осіб, відносно яких наявні судові рішення, що набрали законної сили, якими розстрочено (відстрочено) стягнення податкового боргу;

банків, на які поширюються норми Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;

осіб, які мають податковий борг з митних платежів;

осіб, які мають заборгованість зі сплати санкцій за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності та пені.

Тому у разі надходження до територіального органу ДПС заяв про участь у процедурі, визначеній пунктом 2³ від платників податків, які на дату реєстрації заяви та присвоєння їй вхідного номеру у цьому органі ДПС підпадали під зазначені вище виключення, таким платникам у п'ятиденний строк від дати реєстрації заяви направляється аргументована відмова у списанні, скасуванні та зменшенні штрафних санкцій (у т.ч. довідково розрахованих) та пені із зазначенням причини відмови з посиланням на відповідне положення пункту 2³. При цьому підставою для відмови є перебування платника податків в будь-якій з процедур, визначених пунктом 2³.

Необхідно зазначити, що платники податків можуть також перебувати у процедурах ліквідації, не пов'язаних з банкрутством (згідно з Кодексом України з процедур банкрутства та Законом України від 14 травня 1992 року № 2343-ХІІ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»), зокрема це стосується ліквідації за рішенням власника або уповноваженого ним органу.

Так, статтею 97 Кодексу визначено, що під ліквідацією платника податків розуміється ліквідація платника податків як юридичної особи або державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичної особи чи реєстрація у відповідному уповноваженому органі припинення незалежної професійної діяльності фізичної особи (якщо така реєстрація була умовою ведення незалежної професійної діяльності), внаслідок якої відбувається закриття їх рахунків та/або втрата їх статусу як платника податків відповідно до законодавства (пункт 97.1 статті 97 Кодексу).

У разі якщо власник або уповноважений ним орган приймає рішення про ліквідацію платника податків, не пов'язану з банкрутством, майно зазначеного платника податків використовується у черговості, визначеній відповідно до законів України (пункт 97.2 статті 97 Кодексу).

Отже, формально такі платники податків підпадають під дію положення пункту 2³, оскільки у цьому положенні відповідні виключення відсутні (і відмови таким платникам з посиланням на перебування у таких процедурах ліквідації не оформлюються).

1.2 Щодо форми заяви

Згідно з пунктом 2³ штрафні санкції і пеня, що залишилися несплаченими на дату повної сплати основної суми податкового боргу, підлягають списанню у порядку, визначеному для списання безнадійного податкового боргу, за заявою платника податків.

Разом з тим, платнику надається право виконати вимоги пункту 2³ протягом шести місяців з дня набрання чинності цим пунктом.

З метою належної організації роботи податкових органів щодо моніторингу та своєчасного реагування на виконання чи порушення платником податків вимог пункту 2³ пропонується Примірна форма заяви (додаток 1 до цих Рекомендацій), у якій платник податків одночасно повідомляє, зокрема, про намір прийняти участь у процедурі по пункту 2³, просить списати штрафи та/або пеню, що обліковувалися станом на 01.11.2020 і залишилися несплаченими станом на дату повної сплати основної суми податкового боргу; а також штрафні санкції і пеню, що підлягають застосуванню та нарахуванню у

зв'язку зі сплатою такого податкового боргу, не застосовувати та не нараховувати, а нараховані відкоригувати до нульових показників.

Примірну форму заяви доцільно пропонувати платнику податків для її заповнення з метою прийняття участі у процедурі, визначеній пунктом 2³.

До заяви платник має додати докази виконання ним вимог пункту 2³ з 01.11.2020 по дату подання заяви (включно).

Примірна форма заяви є рекомендованою, тому заяви, надані без застосування цієї форми, також підлягають розгляду у разі, якщо вони містять усю необхідну інформацію, передбачену пунктом 2³.

1.3 Щодо дати подання заяви

Заяву платника має бути оформлено датою не раніше дати набрання чинності пунктом 2³ (10.12.2020) та не пізніше дати закінчення шестимісячного строку, що надається платнику для сплати основної суми податкового боргу, який обліковувався станом на 01.11.2020 (09.06.2021).

1.4 Щодо предмету заяви

З метою недопущення випадків списання сум штрафів та/або пені без виконання платником умови щодо сплати основної суми податкового боргу та поточних податкових зобов'язань, а також з метою надання платникам податків можливості скористатися процедурою, передбаченою пунктом 2³, лише по одному чи декількох обраних ним платежах та у межах достатньої суми коштів, яку має платник податків, заяви платником податків мають подаватися по кожному з платежів (з урахуванням відкритих ІКП) окремо.

При цьому участь у процедурі, визначеній пунктом 2³, будуть приймати лише платежі, по яких законодавством та податковим обліком передбачається нарахування та сплата поточних податкових зобов'язань (по деклараціях, розрахунках, по сумі донарахувань з основної суми платежу згідно з податковими повідомленнями-рішеннями).

Неподаткові платежі, а також платежі, за якими передбачається нарахування лише штрафних (фінансових) санкцій та/або пені та не передбачається нарахування податкових зобов'язань, не приймають участі у процедурі, визначеній пунктом 2³.

1.5 Щодо направлення заяви для розгляду та опрацювання

Заяви подаються платником до головного управління ДПС за місцем адміністрування відповідного платежу (з урахуванням відкритих ІКП). У разі, коли платник податків має намір скористатися процедурою, визначеною пунктом 2³, по декількох платежах, які адмініструються у різних головних

управліннях ДПС, він має подати заяви до кожного такого головного управління ДПС окремо.

Така заява реєструється службою діловодства та передається для накладення резолюції керівництву головного управління ДПС.

У разі, якщо великий платник податків подає заяву до Міжрегіонального управління ДПС по роботі з великими платниками податків, така заява реєструється службою діловодства, після чого протягом 5 днів після цієї реєстрації платнику направляється відмова щодо участі у процедурі по пункту 2³ з посиланням на відповідне виключення.

Заяви, оформлені платниками без зазначення необхідної інформації, та/або без урахування наведених вище вимог, задоволенню не підлягають. Про відмову у застосуванні пункту 2³ платників необхідно повідомляти протягом п'яти днів з дати реєстрації заяви та присвоєння їй вхідного номеру у головному управлінні ДПС. Відмова має бути аргументованою та містити усі зауваження для їх можливого оперативного врегулювання платником податків.

Заяви, оформлені належним чином, після накладення керівництвом резолюції передаються для опрацювання та вжиття передбачених законом заходів самостійному структурному підрозділу головного управління ДПС, до компетенції якого належить робота з податковим боргом, а також у копії до підрозділів головних управлінь ДПС за визначенням керівництва головного управління ДПС (у тому числі підрозділу, який здійснює адміністрування відповідних платежів; адміністративного оскарження; супроводження судових справ; податкового аудиту, електронних сервісів, тощо).

2. Порядок моніторингу виконання платником податків вимог положень, визначених пунктом 2³

2.1 Щодо алгоритму зарахування коштів.

Згідно з положенням пункту 2³ після сплати основної суми податкового боргу пеня і штрафи, які входили до складу податкового боргу на 01.11.2020, мають бути списані.

Норма пункту 2³ має пряму дію, оскільки інше цією нормою не передбачено, тобто відсутні підстави для розробки та затвердження додаткових підзаконних актів. Тому положення цього пункту мають використовуватися так, як визначено у тексті законодавчої норми, без врахування не визначених у цій нормі умов та обмежень.

Враховуючи зазначене, визначення сум податкового боргу, які підпадають під дію пункту 2³, здійснюється підрозділами по роботі з податковим боргом згідно з платіжними дорученнями платника, якими сплачено суму основного

податкового боргу. Визначені таким чином суми перед їх списанням (сторнуванням) затверджуються протоколом засідання робочої групи (комісії), до повноважень якої входить розгляд питань щодо списання безнадійного податкового боргу.

2.2 Щодо порядку проведення моніторингу виконання платником податків вимог положень, визначених пунктом 2³, та порядку направлення відмов при недотриманні цих вимог

Сплату основної суми податкового боргу, який обліковувався станом на 01.11.2020, платник може здійснювати одним платежем або частковими платежами, суми яких да дати їх сплати визначаються платником податків самостійно.

Моніторинг виконання платником податків вимог положень, визначених пунктом 2³, має здійснюватися у два етапи.

Перший етап – після надходження до податкового органу заяви платника податків перевіряється виконання платником вимоги щодо повної сплати поточних податкових зобов'язань, які підлягали сплаті у період з 01.11.2020 до дати, що передувала даті, зазначеній у заяві платника податків (з урахуванням черговості платежів, визначених платником).

У разі, якщо платником не сплачено повної суми таких поточних платежів, це є підставою для відмови платнику у прийнятті такої заяви до розгляду.

Відмова направляється у п'ятиденний термін після дати реєстрації у головному управлінні ДПС цієї заяви і має містити детальне викладення підстав такої відмови з відповідними розрахунками (за необхідності).

Другий етап – після надходження до податкового органу заяви платника податків та проходження перевірки по першому етапу здійснюється наступний моніторинг:

сплати платником грошовими коштами основної суми податкового боргу, яку платник має погасити у період від дати, зазначеній ним у заяві, до граничного терміну (останній день шестимісячного періоду з дня набрання чинності Законом № 1072 (10.12.2020), який надається платнику для сплати цього боргу (09.06.2021 включно));

сплати у повному обсязі поточних податкових зобов'язань (які підлягають сплаті у період з дати, зазначеній платником у заяві, до дати повної сплати основної суми податкового боргу (який обліковувався станом на 01.11.2020), граничний термін – 09.06.2021 включно).

У разі, якщо платником не дотримано одну чи обидві умови другого етапу моніторингу, платнику направляється відмова у застосуванні пункту 2³. Відмова направляється платнику підрозділом по роботі з податковим боргом у п'ятиденний термін з дати з'ясування факту недотримання цих умов та має містити відповідні обґрунтування та розрахунки (за необхідності).

У разі, якщо платник своєчасно не подає до органу ДПС декларації (розрахунки) з платежу, щодо якого ним подано заяву про участь у процедурі по пункту 2³ з дати подання заяви по дату повної сплати основної суми податкового боргу або до граничної дати (09.06.2021), платник податків визнається таким, що не виконує умови щодо сплати поточних податкових платежів, і такому платнику податків направляється відмова у застосуванні пункту 2³. Відмова направляється платнику підрозділом по роботі з податковим боргом у п'ятиденний строк з дати з'ясування факту недотримання цих умов та має містити відповідні обґрунтування та розрахунки.

У разі, якщо платник подає до органу ДПС декларації (розрахунки) з платежу, по якому ним подано заяву щодо участі у процедурі по пункту 2³ з дати подання заяви по дату повної сплати основного платежу або до граничної дати (09.06.2021), однак при цьому у цих деклараціях (розрахунках) відсутні податкові зобов'язання до сплати, платник визнається таким, що виконав умови сплати поточних податкових платежів, відмова у такому випадку не направляється, і за умови сплати основної суми податкового боргу, що склалася станом на 01.11.2020 списуються штрафи і пеня.

Штрафні санкції, довідково розраховані у зв'язку зі сплатою податкового боргу за грошовими зобов'язаннями, що виник станом на 01.11.2020, підлягають зменшенню та не підлягають застосуванню.

Також підлягає скасуванню пеня, автоматично нарахована у зв'язку зі сплатою податкового боргу за грошовими зобов'язаннями, що виник станом на 01.11.2020.

Необхідно також зазначити, що у положеннях пункту 2³ відсутні обмеження щодо абсолютного значення суми погашеного платником податкового боргу за податковими зобов'язаннями у порівнянні з сумами штрафів (у т.ч. числі довідково розрахованими) і пені, які мають бути списані, скасовані та зменшені після сплати цього податкового боргу.

Тобто, штрафи (у т.ч. довідково розраховані) і пеня підлягають списанню, скасуванню та зменшенню навіть якщо сплачена платником податків сума податкового боргу за податковими зобов'язаннями значно менша, ніж сума таких штрафів і пені.

У разі, коли суму податкового боргу за податковими зобов'язаннями, що обліковувалася за відповідним платежем станом на 01.11.2020, сплачено

платником повністю до 01.11.2020 включно, і станом на 01.11.2020 обліковувалися лише штрафи (у т.ч. довідково розраховані) та пеня, такі штрафи і пеня списанню, скасуванню та зменшенню не підлягають.

3. Щодо застосування заходів стягнення у період участі платника податків у процедурі, визначеній пунктом 2³

Умовою застосування заходів стягнення податкового боргу згідно з Кодексом є наявність у платника податків податкового боргу.

Тому у період від дати реєстрації у головному управлінні ДПС заяви платника про участь у процедурі по пункту 2³ до дати прийняття рішення про списання податкового боргу зі штрафів та/або пені, які обліковувалися в складі податкового боргу станом на 01.11.2020 і залишилися несплаченими станом на дату сплати платником податків суми податкового боргу за податковими зобов'язаннями на цю ж дату, заходи стягнення, у тому числі за рішеннями судів, застосовуються до платника податків у загальному порядку до дати повного погашення такого боргу (включно).

При цьому стягнуті суми податкового боргу прирівнюються до самостійно сплачених платником податків і враховуються при оцінці виконання платником податків вимог положень, визначених пунктом 2³.

4. Щодо порядку розгляду, оформлення результатів та прийняття управлінських рішень щодо проведення списання, скасування та/або зменшення штрафних санкцій (у т.ч. довідково розрахованих) та пені

4.1 Щодо підготовки та розгляду документів для розгляду на засіданнях робочої групи (комісії), до повноважень якої входить розгляд питань щодо списання, скасування штрафних санкцій та пені та зменшення довідково розрахованих штрафних санкцій

Питання щодо виконання платниками умов, визначених пунктом 2³, мають у обов'язковому порядку розглядатися на засіданнях робочої групи (комісії), до повноважень якої входить розгляд питань щодо списання штрафних санкцій та пені, скасування пені та зменшення довідково розрахованих штрафних санкцій.

Підготовку матеріалів для розгляду зазначених вище питань здійснює підрозділ по роботі з податковим боргом. Матеріали мають включати, зокрема, інформацію та розрахунки та витяги з відповідних ІКП, що підтверджують повне виконання платником податків вимог пункту 2³. За наявності до розгляду можуть долучатися матеріали, надані іншими підрозділами головного управління ДПС.

Після розгляду матеріалів на засіданні робочої групи (комісії) приймається колегіальне рішення про:

списання платнику податків підрозділом по роботі з податковим боргом податкового боргу у абсолютній сумі, що дорівнює сумі штрафних санкцій та пені, які підлягали сплаті згідно з рішенням про списання, незалежно від того, які види податкового боргу обліковуються у ІКП станом на дату списання (у сумі, що не перевищує суму наявного податкового боргу, що обліковується на дату списання);

зменшення довідково розрахованих штрафів, що обліковувались станом на 01.11.2020;

зменшення штрафів, довідково розрахованих після сплати суми податкового боргу за податковими зобов'язаннями, що обліковувався станом на 01.11.2020;

скасування пені, автоматично нарахованої після сплати суми податкового боргу за податковими зобов'язаннями, що обліковувався на 01.11.2020.

Рішення робочої групи оформлюється протоколом, який підписується усіма без виключення членами робочої групи, після чого передається відповідним підрозділам головного управління ДПС для забезпечення його виконання.

У разі, якщо у ході засідання робочої групи (комісії) за результатами колегіального розгляду буде з'ясовано, що платник не виконав, або не повністю виконав умови пункту 2³, або підпадає під виключення, визначені пунктом 2³, або щодо нього наявні додаткові обставини, у протоколі засідання робочої групи обов'язково зазначається причина відмови, після чого протокол підписується усіма без виключення членами робочої групи, після чого передається підрозділу по роботі з податковим боргом головного управління ДПС для направлення платнику відмови.

Така відмова направляється платнику у п'ятиденний строк після дати отримання протоколу засідання робочої групи.

4.2. Щодо процедури списання штрафних санкцій і пені, що залишилися не сплаченими на дату повної сплати основної суми податкового боргу, що обліковувався станом на 01.11.2020

Згідно з пунктом 2³ списання штрафних санкцій і пені, що залишилися не сплаченими на дату повної сплати основної суми податкового боргу, що обліковувався станом на 01.11.2020, підлягають списанню у порядку, визначеному для списання безнадійного податкового боргу.

Оскільки пунктом 2³ визначено окремі умови, що визначають дату списання і суми, що підлягають списанню, тому положення статті 101 Кодексу та Порядку списання безнадійного податкового боргу платників податків, затвердженого наказом Міністерства доходів і зборів України від

10.10.2013 № 577, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31.10.2013 за № 1844/24376, мають застосовуватися лише у частині форми рішення про списання, до якої необхідно додати посилання на пункт 2³ підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України; а також використання при занесенні прийнятого рішення про списання штатних режимів списання безнадійного податкового боргу, наявних у ІТС «Податковий блок».

У формі рішення про списання, яке буде оформлюватися за результатами виконання платником податків вимог пункту 2³, підлягають заповненню виключно графи 6 «Пеня» та/або 7 «Штрафні (фінансові) санкції (штрафи)». Дата виникнення податкового боргу для застосування процедури по пункту 2³ в усіх випадках списання – 01.11.2020.

Проект відповідного рішення надається на підпис керівнику головного управління ДПС (його заступнику або уповноваженій особі). Після підписання рішення передається підрозділу по роботі з податковим боргом для подальшого опрацювання.

У разі прийняття керівником головного управління ДПС (його заступником або уповноваженою особою) рішення про списання, таке рішення підлягає занесенню до ІТС «Податковий блок» не пізніше наступного дня після його прийняття за допомогою типу документу «Рішення керівника ОДПС про прощення (списання)/визнання погашеною заборгованості (інше) режиму «Списання/поновлення» підсистеми «Облік платежів».

Суми, що підлягають списанню, заносяться посадовою особою підрозділу по роботі з податковим боргом до ІТС на підставі рішення про списання та відповідно до визначених у такому рішенні сум (при цьому абсолютна сума списання має у абсолютній сумі дорівнювати сумі штрафних санкцій та пені, які підлягали сплаті згідно з рішенням про списання, незалежно від того, які види податкового боргу обліковуються у ІКП станом на дату списання (у сумі, що не перевищує суму наявного податкового боргу, що обліковується на дату списання).

Після збереження введеної інформації вона відображається у Журналі списання (поновлення) режиму «Списання/поновлення».

До справи боржника обов'язково долучається протокол засідання робочої групи (комісії, разом з додатками до цього протоколу (детальні розрахунки щодо виконання платником умов пункту 2³ із зазначенням платіжних доручень платника, згідно з якими сплачено основна сума податкового боргу, що обліковувався станом на 01.11.2020, а також поточні податкові зобов'язання).

4.3 Щодо порядку проведення операцій скасування пені та зменшення довідково розрахованих штрафних санкцій

Згідно з протоколом засідання робочої групи (комісії) та із застосуванням штатних режимів ІТС підрозділами головних управлінь ДПС (за напрямками роботи) здійснюється проведення операцій щодо:

зменшення довідково розрахованих штрафних санкцій, що обліковувалися на 01.11.2020;

зменшення штрафних санкцій, довідково розрахованих після сплати податкового боргу за податковими зобов'язаннями, що обліковувався станом на 01.11.2020;

скасування сум пені, автоматично нарахованої після сплати податкового боргу за податковими зобов'язаннями, що обліковувався станом на 01.11.2020.

Після проведення зазначених вище операцій відповідні підрозділи направляють підрозділам по роботі з податковим боргом інформацію про виконання протоколу засідання робочої групи (комісії) для її використання при інформуванні платника.

4.4 Щодо порядку повідомлення платника про результати його участі у процедурі, визначеній пунктом 2³

Після повного виконання підрозділами головного управління ДПС рішень робочої групи (комісії) згідно з протоколом її засідання платнику податків направляється повідомлення щодо результатів його участі у процедурі, визначеній пунктом 2³.

Повідомлення має обов'язково містити реквізити рішення про списання та дані про списані суми, а також інформацію про суми скасованої пені та зменшених довідково розрахованих штрафних санкцій після сплати основного платежу.

Додаток: примірня форма заяви на 1 арк.

Директор Департаменту
по роботі з податковим боргом

Сергій ЯНЧУК

Примірна заява
про списання штрафних (фінансових) санкцій та пені відповідно до п. 2³ підрозділу 10 розділу
XX Податкового кодексу України, внесеного згідно із Законом України від 4 грудня 2020 року
№ 1072-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України
щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних
протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території
України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»

1. Інформація про орган ДПС, куди подається заява:

1.1. Код територіального органу ДПС

1.2. Назва територіального органу ДПС

2. Інформація про платника:

2.1. Податковий номер¹

2.2. Найменування платника:

2.3. Податкова адреса

2.4. Електронна адреса (за наявності)

2.5. Контактний номер телефону

2.6. КБК платежу, щодо якого
подається заява

3. Текст заяви:

3.1 Повідомляю про намір прийняти участь у процедурі, передбаченій п. 2³ підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України.

3.2 Прошу списати мені штрафні санкції і пеню, що обліковувалися станом на 01.11.2020 і залишилися несплаченими на дату повної сплати суми податкового боргу (без штрафних санкцій, пені, крім несплачених процентів за користування розстроченням/ відстроченням), що виник станом на 01.11.2020, а також вивести з обліку «довідково» нараховані штрафні санкції, що обліковувалися станом на 01.11.2020.

3.3 Прошу штрафні санкції і пеню, що підлягають застосуванню та нарахуванню у зв'язку зі сплатою такого податкового боргу, не застосовувати та не нараховувати, а нараховані відкоригувати до нульових показників.

3.4 Повідомляю, що поточні податкові зобов'язання по цій ІКП, які нараховані за період з 01.11.2020 по _____ (дата, що передує даті заяви), сплачені мною у повному обсязі.

3.5. Зобов'язуюся:

☐

Сплатити грошовими коштами суму податкового боргу (без штрафних санкцій, пені, крім несплачених процентів за користування розстроченням/ відстроченням), що виник станом на 01.11.2020, до 09.06.2021 включно.

☐

Сплатити в повному обсязі поточні податкові зобов'язання, які виникнуть по цій ІКП з _____ (дата заяви) по дату повної сплати суми податкового боргу (без штрафних санкцій, пені, крім несплачених процентів за користування розстроченням/ відстроченням), що виник станом на 01.11.2020, але не пізніше, ніж 09.06.2021.

3.6. Також повідомляю:

Заявник (керівник, законний
представник)

(підпис)

(ПІБ)

(дата подання)

М.П.

¹ серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб - платників податків, які мають відмітку у паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта)